

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Reînvierea vechilor mănăstiri

Cu ochii pe lista celor 34 mănăstiri unite, supravegiate altă dată de exarhul călugăr Filoteiu, și cu nespuse jale în suflet de a fi văzut turnul mănăstirii Ciunga fără clopot, odăjdiiile mâncate de molii, iar naia bisericii magazie de fân, d. Al. Lupanu-Melin cere, într'un număr precedent al acestui ziar, reînvierea vechilor mănăstiri. Și are dreptate. mijlocul cel mai eficace de a reface viața sufletească a neamului, destrămată de războiul din urmă, rămân de buuă seamă mănăstirile și călugării.

Nici o instituție nu poate prospera într'adevăr, dacă nu i-se dedică personalități de samă cu tot devotamentul. Să luăm pildă dela fiii lumii acesteia, de mulțori mai înțelepți decât fiii lui Dumnezeu. Ei sunt în stare să renunțe la dreptul și fericirea de a întemeia și crește o familie, pentru vremelnice interese lumești. Nu s'au văzut oare șefi de partide politice, și atâția miniștri, uitând cu totul de sine și de familia lor, pentruca să se devoteze cu atât mai mult partidului sau Statului, în serviciul căruia stau? Și n'a fost serbătorit Hildebrand Frollo, neuitatul profesor de latină al liceului „Lazăr” din București, fostul întâiu secretar general al Asociației catolicilor din capitală, din aceeaș pricină că, renunțând la familie, a știut să-și facă o familie din instituțiile pe care le-a slujit cu atâta talent și devotament? Dar ce să mai insistăm asupra acestui adevăr clar ca lumina soarelui?! Hotărît, concepția orientală, exprimată lapidar latinește „Matrimonium summum bonum” (Căsătoria este binele suprem), trebuie socotită ca absolut eronată.

Din nenorocire, însă, această concepție a avut mulți aderenți în Biserica noastră, începând cu episcopul Bob, care a dat lovitura mortală monahismului unit, și sfârșind cu profesorii și preoții cari fac în public apologia preoteselor... Poporeni noștri lumești le țineau, și poate le mai țin și astăzi isonul, cântând: „Pe dealul mănăstirii, Plimbă-se călugării, Blestemându-și părinții, De ce i-au călugărit, Și nu i-au căsătorit”.

Ei bine, cu concepția și conduita de până acum am văzut unde am ajuns: la vraștea și jalea dela Ciunga, Strâmba etc.

Această situație evident că nu poate să mai dăinuiească. Viitorul Bisericii noastre cere imperios o transformare a întregii noastre concepții despre chemarea socială a preotului și a călugărului. Idealul nostru nu mai poate fi preotul-patriarh al Legii Vechi, tată a numeroși fii și fiice, ci preotul patriarh al Legii Noui, legea harului, care nu din poftă trupească, nici din voință bărbătească, ci din Dumnezeu și pentru el dau naștere sufletească la mii și miriade de suflete.

În acest scop vor trebui transformate mult, firește, Academiiile noastre teologice, pentruca celibatul să poată deveni o realitate, nu un vis aproape irealizabil; va trebui intensificat cultul euharistic — vinum germinans virgines, — cultul Preacuratei Fecioare Maria ș. a.

Iată o serie întreagă de condiții ce se cer în prealabil pentru reînvierea vechilor noastre mănăstiri. Altfel, totul e zădarnic. Vorba Românului: Punem carul înaintea boilor.

Dr. Ioan Georgescu

Respice finem!

— O seamă de considerații la chestia scoaterii cotidianului nostru —

de prof. DUMITRU NEDA

Nimic de zis împotriva entuziasmului. Cu o condiție: flacăra-i diafană să ardă pe temella solidă a înțelepciunii. Altfel e o pacoste fatală care, mai curând ori mai târziu, duce la desastru pe entuziast și compromite cumplit cauza. Dictionul străbun: quidquid agis, prudenter agas, e de veșnică valoare, ca și sfatul Mântuitorului de a-ți număra cu grije și cumpani calm puterile înainte de începerea războiului. Căci graba strică treaba, și ispitirea lui Dumnezeu e păcat, iar aventura nu-i virtute.

Amintesc toate acestea acum când din nou se agită chestia scoaterii numaidecât a cotidianului român catolic în capitală, pentruca mă număr printre cei de credința că încă nu-i vremea pentru așa ceva. Asta din mai multe pricini. Dintre cari însă nici una nu-i nici măcar învecinată cu cea pusă pe hârtie de-un frate în Hristos: „Înființarea unui cotidian catolic la București ar însemna, prin însăși firea lucrului, deplasarea centrului de gravitate al bisericii noastre catolice române dela istoricul și tradiționalul Blaj la București, ceea ce, va înțelege ori cine, încă nu se poate împăca cu sensibilitatea și susceptibilitatea excesiv de delicată a acelora, cari Blajului nostru unit numai de acum înainte îl întrezăresc și-i doresc un rol și un viitor cu adevărat strălucit și central în istoria religioasă a neamului”. — Așa fratele vizat care, deschis va fi vorbit el deschis. Dar atâta tot. Incolo: nihil probat, dacă nu cumva că-i ușor să dai deschis expresie la bănueli cari, dacă nu le-ai socoti de pripite, deși de bunăcredință, ai avea tot dreptul să le consideri jignitoare.

Adevărul e că un ziar cu adevărat bun și cu sorți de a fi citit de multă lume, e un lucru pe cât de trebuincios pe atât de greu. Un atare organ nu-l de ajuns să fie bine intenționat, ci mai trebuie să fie și bine făcut. Ce zic bine: un ziar declarat creștin catolic pentruca să aibă trecere, e neapărat de lipsă să fie excelenț din toate punctele de vedere încât să fie superior celorlalte, sau cel puțin egal cu cele mai bune dintre surate. Decât tocmai aici ne poticnim deocamdată: n' avem șanze de a ne menține la nivelul înalt unde caută să planăm în interesul cauzei mărețe ce vrem să reprezentăm prin ieșirea noastră.

Mă dovedesc. Sine ira et studio.

Păr. dominican B. M. Nissen, el însuși scriitor de valoare și gazetar apreciat, preocupat de chestia cotidianului creștin, a prins-o succint și cu miez, anul trecut, în „Das Neue Volk” din Rorschacher. Observațiile numitului om de litere, privitor la felul cum este a se înțelege și a se face un ziar catolic vrednic de acest nume, se potrivesc ori când și ori unde

e vorba de așa ceva. Sigur că se potrivesc și la noi. Rezum pe P. Nissen:

1. Un bun organ de presă catolică trebuie să aibă înainte de toate un foarte bun redactor. Ceea ce înseamnă că acesta trebuie să aibă o foarte serioasă și temeinică pregătire teologică, filozofică și sociologică. Sucrescenței redacționale să i-se dele atenția ce merită. 2. Timbrul special al presei catolice îl dă alegerea, ordinea și aprecierea faptelor zilei amăsurat scării de valorificare a cugetării catolice, prin ceea ce se deosebește de anumita presă călăuzită de un singur gând: să vâneze știri cari ațâță curiozitatea cetitorilor. 3. Să aibă serviciu de informație bogată privitor la viața din întreaga lume catolică. Ca să nu se mai poată repeta ciudățenia ca teologi catolici să fie mai bine informați despre întâmplări din biserica lor de articolul prof. Hermelin, publicat în periodicul protestant „Christliche Welt”, decât de organele proprii de publicitate. 4. Articolele de fond, chiar și lipsindu-le caracterul de pastorale ori predică, trebuie să poarte limpede pecetea de specială stabilitate, tărie de convingere și forță a sufletului catolic. Chiar și polemicele, și unde-i necesar și politica de partid, trebuiesc încadrate organic în politica divinității. Cu alte cuvinte: trebuie să se știe ridica dela considerentele particulare, făcute sub specie fractionis, la înălțimile pure ale considerației care vede și judecă totul sub specie aeternitatis. 5. Să lupte statornic împotriva oricărui fel de corupție, având drept deviză vorba lui Göres: „Dem Besseren durch Wegräumen des Irrtums Bahn schaffen”. Presa catolică nu-i lertat să știe „închide ochii” când e vorba de păcătoșenii ce trebuiesc sbicuite. Și încă ceva: trebuie să se priceapă să împărtășiască lumii cetitoare, în formă aleasă, modernă, hrană sufletească din visteriile nescicate ale bisericii. În sfârșit conducerea oricărui atare organ e datoare să se îngrijască de colaboratori cu chemare pentru așa ceva. Ceea ce evident, nu-i lucru ușor. Pentruca: „Slujba continuă, zilnică și plină de jertfe la altarul presei reclamă, pe lângă puterea de a răbda până la capăt, și alte capacități, trupești și sufletești, cari nu sunt date prea multora”.

Dar dacă așa stă treaba, — și cine se îndolește că așa stă? — apoi e limpede că înainte de ce te-ai produce cu scoaterea unui ziar trebuie, vorba ceea, să-ți pui căciula pe masă și să te sfătuți cu ea mult și bine, lăsând la o parte orice vanitate și sensibilitate. O judecată desbrăcată însă de orgoliu și ferită de autosugestie sentimentală anevoie va ajunge, hic et nunc, la o altă încheiere decât aceea

că se mai așteptăm. Catolicismul american nu se prea sdrobește cu cotidienele, și pentru aceea, har Domnului, e destul de tare. Incomparabil mai tare ca noi numerice, și în alte privințe.

Banii nu ajung, chiar și de-ar fi, cum nu sunt, mai mulți decât trebuie. Ne lipsesc oamenii. Avem nevoie nu de doi-trei; de mai mulți. Ne lipsesc ziaristii de breaslă în accepțiunea mare și nobilă a cuvântului. Alături de penele iscusite, unele deadreptul măestre, dela „Curentul” și „Calendarul”, ca de altele să nu mai vorbim, nu poți veni tu cu articole și articolașe scrise pentruca să umple utcumque rubrica asta ori aceea, abia incidental mai apărând și ceva într’adevăr îngrijit și frumos și ca formă. Pușinii, prea pușinii teologi stilisti ce-i avem, anevole vor putea fi scoși din slujbele ce îndeplinesc pentru a fi puși în situația de a putea face exclusiv muncă de ziarști. Iar cu colaboratorii de mână a treia cari nu stăpânesc bine nici limba, nici disciplina teologică, nu înțeleg cum s’ar scoate un ziar care să ne reprezinte cu cinste și cu efect?

Privită chestia și numai din latură aceasta, și-ți stămpără nișel elanul. Mai ales că-i proaspătă încă amintirea experienței cu „Albina”, și ne stă înaintea ochilor situația desolantă a cassei foilor ce avem și cari tânjesc din lipsa de înțelegere a pușinilor abonați ce au, pe lângă toată neînsemnătatea abonamentelor. Ori crede cineva că toată lumea va ceti și va plăti cotidianul pe care, în principiu, nu putem decât să-l dorim cu toții, numai pentru-că iese la București și nu aiurea?

Fericiți cari pot să creadă așa ceva. Să fie însă siguri că sunt destul și de aceia cari sunt de alte convingeri, din motive îndelung strecurate și rumegate. Cauza prea e mare și serioasă, și în judecarea ei nu ne putem lăsa călăuziți de alte lumini decât ale cumișeniei prevăzătoare. Bănuelile deplasate aici n’au ce căuta. Asta cu atât mai vârtos că toată lumea-i de acord în ce privește necesitatea și însemnătatea faptului în sine, deosebirea de vederi reducându-se la suficiența sau insuficiența mijloacelor *actuale* pentru a face față cu cinste împrejurărilor cari sunt așa cum sunt, și nu

cum poate că ar fi mai bine pentru noi, și cari au anumite pretenții ce trebuiesc satisfăcute cum se cade, nu cum ne tale capul și gustul nostru, mai mult ori mai puțin la curent și la nivel cu vremea. În acest punct însă, și cu rezervele ce se impun de sine, slobozi sunt și anti-cotidianiștii ad tempus să-și aibă convingerile lor. Și să le deie expresie. — Acestea odată fixate: Clara pacta, boni amici. Cu adausul lămuritor — întru cât se poate să aibă cineva lipsă de el, — că am scris cele de mai sus fiindcă am crezut că trebuiesc scrise, fără a fi însă exponentul nu știu căror cercuri vinovate de sensibilități provinciale-locale ultrașovine; cercuri cari vor fi existând în închipuirea unuia sau altuia, în realitate însă ba. Cel puțin aici la Blaj e sigur că nu.

Tot dela serbările din Roma. Ca o întregire la serbarea inaugurării Școlii Române din Roma, încrestată într’un număr precedat al acestui ziar, adăogăm acum textul românesc al cuvântării rostită de un fiu al Blajului, d. *Adrian Ojoiu*, în numele Băncii Naționale a României, întemeietoarea numitei școli. Cuvântarea e redactată în cea mai clasică limbă latină, vrednică de un fervent cunoscător și admirator al lui Cicero. Reproducem, în traducere românească:

„Vestite Duce ale fasciilor! Cinstiți bărbați! Dornici de a înainta în științe și în arte, când s’au deșteptat, coloniștii marelui Traian au venit să învețe dela Dunăre la Tibru, din creierii Carpaților pe cele șapte coline ale lui Romulus. Deschizând drum nou, și numiți din această pricină luceferi, (Șincai și P. Maior), în veacul al 18-lea, iar în cel următor lumina Banatului, Iorgoviciu, apoi literatul Moldovei Asachi și alții au venit la Roma să aducă în Dacia, țara lor iubită, provincia de altă dată a împăratului, soare și lumină. Urmând încercarea lor fericită, Regatul României, în curgerea vremii, a trimis mai mulți tineri la studii în Roma, pe cari Buna Mamă totdeauna i-a primit cu dragoste și bunăvoință.

Înainte cu 10 ani, România a întemeiat Școala Română din Roma; iar Banca Națională a României, după planuri aprobate, având

și sprijinul vrednicului duce al fasciilor Benito Mussolini, a avut grijă să se facă această clădire în Valle Giulia, pe locul dăruit de Maica Roma.

De aceea aducem milostivului nostru sprijinitor mulțumirile cele mai adânci. Mulțumim de asemenea și primăriei Cetății Eterne care și-a dovedit simțământul de mamă către fiica ei.

— Prăznuim această faptă nobilă cu suflet recunoscător și o vom ține minte...”

Ortodoxie și masonism

— O mică încreștere —

Ultimul număr (Octomvrie-Decemvrie 1932) al excelentei reviste *Échos d'Orient* are o seamă de înseilări extrem de interesante privitor la simpatii deosebite de cari se bucură tovarășia fraților cu trei puncte în lumea clirosului ortodox grecesc. P. J. Lacombe, care scrie rândurile din chestie, notează a fi de notorietate publică faptul că francmasoneria numără printre adepții săi mitropolii, și chiar și patriarhii ortodocși.

Abatere face I. P. S. Policarp, mitropolitul Gortinei și al Megalopolei, care a întreprins, de câțiva ani, o luptă aprigă și pe față împotriva acestei molime. A scris chiar și un studiu mai lung: „Biserica și francmasoneria” în revista *Anaplasia* din Athena. Dar fără să aștepte în cercurile ierarhice dreptmăritoare.

Vălvă mare, cu urmări ce par a fi serioase, a produs numai un incident neprevăzut: moartea prof. universitar Papoulias din Athena, mare măeștru al francmasoneriei elene, cum s’a știut din indicațiile lojei. Indicații reproduse de întreaga presă greacă și, sigur, cunoscute și celor dela cârma bisericii. Și cari, cu toate acestea, au îngăduit să i-se facă lui Papoulias o strălucită înmormântare religioasă.

Faptul acesta l-a indignat, pe drept cuvânt, pe I. P. S. Policarp. A dat în Hestia o scrisoare de protestare contra publicității ce s’a făcut cărdășiei francmasone, „care poartă pe ascuns o campanie anticreștină și antinațională”. La ceea ce redacția a răspuns, între altele, că odată ce printre membrii acestei so-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Realitate și viziune

Marco d’Aviano, un Daniil Sihastru al Vienezilor
2) de HANDEL-MAZETTI

Soarta Vienei, care trăgea să moară, a întregii împărății germane, atârna de un fir pe care eticheta, cearta pe rang a doi Prinți, amenința să-l rupă. Împăratul adânc jignit prin pretenția Polonezilor stăruiește în hotărîrea sa. Însă conștiința sa creștină îi spune, ceea ce suveranitatea Cezarului nu poate auzi bucuros: Oare pentru acest ponderabil mizerabil, — voința mea suverană, — orașul meu să moară? Și mai mult decât atâta. Din Dürnstein, unde corabla sa era ancorată, el se adresează Părintelui Marcu din Linz. Iată ce-i scrie: „Părintele Marcu să-mi spună: să mă duc la armată ca șef suprem, și să pornesc astăzi? Dacă Părintele meu e de altă părere să mă vestiască numai decât”. Marcu citește în Mănăstirea sa, cu tolagul de călătorie în mână, scrisoarea împăratului. Sfântul se plânge: „Vana gloria uno mostro sei tu destruttrice del bene degli uomini”. Într’o chilie săracă din Linz, unde copacii păduricii văjie visător și răsună imnurile de pocăință ale înspăimântatului popor din Linz, un biet călugăr ține în mâinile sale soarta Vienei și a Europei. Dacă el încu-

vințează voința împăratului, Viena este perdută. Oare nu care cumva încăpățănarea împăratului și gloria vana vor birui? Marcu, într’această zi de cea mai înaltă primejdie, scrie împăratului de 3 ori, și nici nu pomenește măcar de întrebarea lui. Nu era nici un răspuns, deși era unul. Și ce fel de răspuns!

De altfel călugărul în calitate sa de delegat papal nu putea deslega întrebarea care însemna viața sau moartea, altfel, fără numai printr’un nu; aceasta era hotărârea lui Dumnezeu. Acest nu neexprimat, și totuși așa de limpede cuprins în scrierea sa, e o probă de sfințenia lui Marcu și fășnia din chibzuința virtuții cardinale a înțelepciunii.

Leopold a priceput și a ascultat. El trimise Regelui Poloniei bastonul de aur de comandant suprem, cu însemnarea simbolică: Tu să iai conducerea și onoarea zilei. Într’aceia clipă Marcu era la armata despresurătoare. Indemnul său și latineasca sa simplă potolia pe tot mai măniosul Sobieski. Intreacât, raportă Marcu, într’o scrisoare, de două ori a trebuit să potoliaască pe regele Ioan și a isbutit... — Și isbânda sfântului a fost scăparea Europei.

La 11 Sept. înainte de prânz, steteau Prinții aliați pe creștetul Kahlenberg-ului și ascultau nebunaticul foc al tunurilor turcești; vedeau Viena învăluită de un nor de praf, de un fum pestilențial, negru, în care flăcările isbucneau și se stingeau. Tășuia cel din urmă

snop de rachete deasupra turlei sf. Ștefan. Uite, ne ducem pe copcă! Tunurile liberatorilor răspundeau însă după Josefberg: Venim și noi!

Când Kara-Mustafa auzi tunurile și-și dădu seama cât de aproape este armata creștinilor, spun vechile rapoarte, s’a aruncat la pământ în cortul său și și-a blestemat pe măsă care l-a născut. Dar Pașii de Ufa și Diabekr au pătruns în cortul său și l-au îndemnat să se pună în fruntea Janicerilor să biruiască sau să moară.

Pe Kahlenberg, stând de vorbă cu prinții germani, Sobieski zicea: E un ignorant, îl vom bate, însă Kara avea comandanți de valoare. Armata turcească fu ordonată în trei corpuri. Comanda aripii stângi o avea Ibrahim Pașa, a celei drepte Kara Mehmed, Pașa de Diabekr. O parte a trupelor a fost lăsată în tranșee pentru a teroriza Viena. Kara-Mustafa avea comanda supremă.

Era ceasul fatal al creștinătății apusene. Un sfânt lucruse ca acest ceas să nu fie spre necinstirea creștinătății. El făcuse pe împărat să renunțe la o dorință mândră, împăcase pe regele polonez. Aceasta o făcuse el cu capete încoroate ca un înțelept Aaron, puternic în cuvinte. La 12 Sept. însă, marea zi a bătăliei, el a fost Moise pentru armata creștină.

Avem nenumărate referințe, toate se potrivește în marile lor trăsături. Marcu d’Aviano a făcut sf. Liturghie pe Leopoldberg și oferit

cietăți se află personalități de seamă nu numai din lumea politică, ci chiar și din șirurile bisericești, n'a văzut a fi cu cale să tulbure loja. La fel au scris și alte organe de publicitate. Ba a intrat în polemică și profesorul de patologie dela facultatea teologică ortodoxă din Athena, cunoscutul Dimitrie Balanos, care, nici mai mult nici mai puțin, a susținut, tot în Hestia, că francmasoneria și Evanghelia sunt de perfect acord... Șapoi, zice dânsul, dat fiind că-i aparțin lojei atâția regi, președinți de republică, miniștri, vlădici etc., e foarte probabil că nu-i nici antinațională, nici anticreștină această societate atât de antipatică mitropolitului Poliearp. Și de altcum însă, — așa crede profesorul de patologie dela facultatea ortodoxă din Athena, — biserica (sigur se gândește la biserica sa) e neputincioasă în lupta ce-ar angaja-o cu francmasoneria.

Destălnuirile acestea, și altele, se vede c'au pus pe gânduri episcopatul elin. Sfântul Sinod al Greciei s'a adunat, spre sfârșitul lui Octomvrie trecut, în ședință și-a luat o hotărâre menită să aibă răsunet puternic. Tuturor mitropoliților din Grecia li-s'a trimis o circulară prin care sunt recercați să se declare sub jurământ și pe conștiința lor episcopală că nu aparțin francmasoneriei. La caz că da, li-se impune ieșirea din lojă sub pedeapsa depunerii. Totodată li-se inculcă să facă anchete serioase în eparhiile lor, ca să afle cari și câți dintre preoți, diaconi, cantori și paraclisieri fac parte din aceeași societate tenebroasă. Cel aflați virovați, la caz că persistă în rătăcirea lor, dacă-s preoți ori diaconi, se ordonă să fie depuși, dacă-s cantori ori paraclisieri, să fie dimiși.

Rămâne acum să se vadă la ce rezultate vor duce măsurile luate de Sfântul Sinod al Greciei ortodoxe. Multă lume e curioasă să vadă: ieși-va I. P. S. Chrisostom Papadopoulos, arhiepiscopul Athenei, din legăturile osândite de Sinodul la care și dânsul a luat parte? Ce vor face ceilalți mitropoliți și episcopi bănuți, nu fără temei, a fi în aceeași vină? În special e așteptat cu nerăbdare să se știe ce

poziție va lua în această cauză ierarhia patriarhatului de Antiohia, ai cărei membri, două din trei părți, sunt francmasoni notorii?

Bine ar fi ca opera de purificare a Sf. Sinod să isbutiască. Mare ni este însă teama că nu va duce la nimic. Și iacă de ce: francmasoneria e odraslă protestantă, cum bine a prins-o d. Nae Ionescu („Cuvântul“ din 11 Februarie 1932). Știm însă că o seamă, și încă dintre cei mai de seamă, bisericieni ai ortodoxiei din Grecia și din alte părți ale răsăritului, s'au format (vorba vine) sufletește la acelaș isvor protestant, din care a pornit francmasoneria. Frații cu trei puncte, și atâția dintre leaderii cu mare trecere și cu influență în ortodoxie, sunt deci, oarecum înfrății, iar sângele apă nu se face... Cu teologi de Jena Berlin, etc. apucați profesori de teologie, arhimandriți, vlădici și în alte dicasterii eclesiastice, nici când nu se va ajunge la curățirea clerului de membri a lojelor. Așa credem noi, deși tare am dori să dele Dumnezeu să ne înșelăm!

Marin Barbu-Bănățeanu

Un jubileu. Reuniunea „Sfânta Maria“ a femeilor române greco-catolice din Turda. Veche, împlinește, la 25 Martie a. c., 10 ani de existență. În acest scop, cu ocaziunea adunării generale, ținută la 26 Ianuarie cr., s'a discutat și programul după care se vor desfășura serbările în acest scop.

Reuniunea desvoaltă în orașul nostru o formoasă activitate religioasă și culturală. A împodobit bisERICA; a confecționat odăjdii de preț, și se îngrijește de albiturile necesare sfântului altar. În Paresimi aranjează conferențe religioase, iar prin diferite danii alinează suferințele celor lipsiți. Numai în anul 1932, cu toată criza care bătute, a împărțit peste 20.000 Lei (douăzeci mii lei) spre scopuri caritative.

Membrele duc o viață religioasă elevată: se mărturisesc și se cuminecă des; citesc Paraclisul și recitează Rozarul. Unele se cuminecă chiar și zilnic. Pildă dau în această

prinților sf. cuminecătură. Apoi pași dealungul frontului, totdeauna binecuvântând, în mână cu a sa sf. Cruce cu moaște. Și într-aceste clipe făcu Marcu operă de unire, care într-acei ani începu să incolțească, fiindcă în rândurile liberatorilor Vienei se găseau creștini de toate confesiunile, pe cari de altfel întru acest ceas li unise nevoia de moarte a Vienei, care însemna totodată primejdia de moarte a oricărei patrii germane. Marcu d'Aviano însă, omul lui Dumnezeu din Italia, pe care Calvinii din Reția și din Elveția îl urau ca pe Antihrist, spinul din trupul Germanilor lui Luther, săracul consumat de asceză și totuși așa de puternic la Dumnezeu, Marcu mergea neîncetat printre rândurile războinicilor germani și lozeni ca și printre ale Polonilor, repetând fără încetare, cu glasul de foc: „Isuse, Marie“, încurajând cu putere pe oameni: Dacă aveți încredere în Dumnezeu veți dobândi biruința. Ofițerii protestanți au recunoscut mai târziu că ei niciodată n'au simțit o căință așa de minunată de păcatele lor, și niciodată n'au avut o mai vie credință în Hristos ca la cuvintele acestui călugăr italian.

O tradiție plină de sensuri spune că Părintele Marcu cu a sa Cruce cu moaște, la întâia ciocnire, care a avut loc la sătucul Kahlenberg între Osmanlii și trupele creștine, dânsul era în fruntea acestora. În mână cu Crucea, a fost văzut și acolo, unde Sobieski cu Carol de Lorena, cu trupe imperiale, saxone și după Rin au luat cu asalt și au dat înapoi țaria turcului Kara Mustafa. Tradiția n'are garanție, dar

mai frumoasă și mai bine de crezut pare o altă versiune, după care Marcu, ca și Moise, a stat dintr'untâi deasupra sătucului Kahlenberg, apoi aproape de Döbling, cu mâinile ridicate la cer, cerșind biruința pentru armatele creștine.

Când flamura roșie a lui Mohamed se prăbuși în țărână, și când Kara Mustafa nu mai putu ține armata sa de sute de mii, din care unele părți niciodată nu fuseseră băgate în foc, când minerii chiar au refuzat să salveze tunurile de asediu, când sclavii marelui Vizir nici nu mai încercau măcar să-i scape comorile, când ca un cârd zăpăcit de o spaimă neșpusă, hoardele se dedeau de-a peste capul spre Răsăritul de unde veniseră, atunci în sunete de trompete și țimbele, Markgraful Ludovic Wilhelm de Baden merse călare, iar Stahremberg eși din Viena, și amândoi vitejii, după ce muzica tăcu, se salutară.

Acel om mare, pe care Isus îl va ridica, când ne va amenința ce mai mare primejdie, va fi un Marcu. Spiritul său va apăra pe creștinii asupriți, și cum acela, la 12 Sept. 1683, așa acesta va ridica sus și biruitor steagul Crucii întru acea zi știută Celui de sus. Căci dacă noi suntem măhniiți, Marcu, așa nădăjdulm stă de pază creștinătății. După cum sf. Terezia a sfințit o țară distrată și atelzată, tot așa, și încă într'un înțeles mai adânc, va ajuta și va mântui mult așteptatul sf. Marcu, Europa oropsită.

Trad. Presbiterazul Ortodox

privință vrednica Prezidentă Dna Zenovia Suciu și doamnele Dr. Migea, Dr. Russu, Corolu, Dr. Trifu, Măndrușiu, Ing. Filip, Dr. Gențiu, Ing. Bozdog, și altele. În deosebi Dna Ing. Bozdog, în calitatea de casieră, a muncit din greu și cheltuit din al său pentru bunul mers al lucrurilor. — La care loc se cavine să pomenim cu laudă și pe hărnicul și devotatul secretar al reuniunii care este d. prof. Emil Pop. (Nicolae Drumariu)

Sorbona și opera științifică a misionarilor. Vestitorii credinței trăiesc, muncesc și mor fără să facă prea mult șgomot. Presa nu prea notează prestațiile lor, operele de știință nu prea reliefează caracterul de umili apostoli misionari a celor ce au bine meritat pentru una sau alta dintre ramurile științei, iar lumea, peste tot, nu prea cetește lucrări curate științifice. Așa că vrednicile sociale, și mai ales cele științifice, ale misionarilor, pentru multă lume, chiar și din cel cu carte, e un fel de terra ignota.

Păr. canonic Paul Fourier are meritul de a fi atras, cu tot dinadinsul, atenția cercurilor intelectuale asupra acestui colț de lumină uitat, respectiv neluat în destul în seamă până acum. Numitul par. canonic, care e deja doctor în științe, a prezentat Sorbonei două teze: „Călători naturaliști din clerul francez dinainte de Revoluție“, și „Contribuția misionarilor francezi la progresul științelor naturale în veac. XIX și XX“. Tezele au fost susținute strălucit și i-au adus păr. Fourier titlul de doctor în litere, cu specială mențiune onorifică, iar lumii misionare un nou titlu de glorie în ochii tuturor.

Au fost scoase din umbră și puse în cuvenite cadre de cinste o serie de nume ce merită stimă deosebită. Așa e, între alții, P. Thérêt, care aduce tabacul din Brazilia, cu cinci ani înaintea lui I. Nicot; așa sunt Claudiu d'Abbeville și Yves d'Eureux cari lasă, ei cei dintâi, descrieri prețioase pentru precizia lor referitor la America de sud. Valoare incomparabilă pentru etnografie reprezintă și scrisul P. de Tertre privitor la populața Antilelor. P. Lafitan crează, în veacul XVIII, etnologia comparată. Tot pe atunci Jezuiții introduc în Europa din extremul Orient arbori și plante necunoscute. Numai în veacul din urmă mai bine de 300 de misionari, în orele lor libere, s'au ostenit studiind flora, fauna și obiceiurile din ținuturile misionare puțin accesibile altora și adunând minerale, fosile, plante, rămășițe de animale, pentruca să le trimită muzeelor țării lor natale. Prof. dela Muzeul Francez, d. A. Chevalier, n'a esitat să declare, că aproape toate plantele folositoare au fost aduse din țări exotice de misionari și că în proporție de 80 la sută lor li-se datoreșc cunoștințele de botanică chineză. Prof. de istoria științelor dela Sorbona, d. Rey, a insistat să fie tipărite tezele păr. Fourier și să fie prezintate unei academii pentruca astfel să se facă dreptate prestațiilor misionare atât în fața științei cât și în fața Franței.

† **Carol Auner.** În ziua de 30 Decembrie 1932 a murit, după o lungă și grea boală, prepozitul capitolului latin din București, fost paroh al catedralei sf. Iosif și vicar general al Arhiepiscopiei romano-catolice din capitală, Carol Auner.

El s'a născut la 18 Oct. 1865 în Viena, dintr'o familie de croitor, de fel din Sibiu. Stabilindu-se familia la București, micul Carol la vârsta de 12 ani intră în Seminarul teologic, întemeiat de marele arhiepiscop Ignatie Paoli, și după terminarea cu bun succes a studiilor filosofice și teologice, la 6 Ian. 1889 fu hiro-

tonit preot. Aproape tot timpul a stat în serviciul Bisericii sale din București, unde este teren de muncă pentru zeci și sute de apostoli devotați.

Abia câțiva ani a administrat parohia catolică din Câmpulungul Muscelului. Pretutindeni s'a dovedit bun gospodar și administrator corect. La catedrala S. Iosif iluminăția electrică, excelentul cor, sfatul parohial, neîntrecuta orgă sunt, în bună parte, opera lui. Ca să recompenseze cumva sacrificiile mari, aduse de membrii și membrele corului catedralei, el se pricepea să organizeze excursii neuitate pe seama lor, când la Trieste în Italia, unde aveau prilejul să vadă minuni ale firii ca grota dela Adelsberg, când la Constantinopol, sau în altă parte.

A fost și compozitor religios de seamă. Remarcabil este un „Te Deum” solemn, compus de el. Întâmplarea, mai bine zis Pronia cerească ce călăuzește totul și nu lasă nimic în seama întâmplării oarbe, a voit tocmai de Anul nou, când autorul era pe catafalc, ca orga și corul să aducă slavă Celui de sus, prin sunetele armonizate de el.

A fost și un harnic istoriograf. Are vre-o 20 de contribuții istorice, care, de sigur, nu vor scăpa atențiunii specialiștilor. Acest ziar e mândru că a patronat și găzduit debutul său științific: „Câteva momente din începuturile Bisericii Române”, Blaj, Biblioteca Unirii, 1902. Afară de aceasta a fost remarcat studiul său „Moldova la soborul din Florența”, tipărit și la Paris (1905) în franțuzește; de asemenea și studiul publicat, tot în limba franceză: „Versionile românești ale liturghiei S. Ioan Gură de Aur” și apărut mai întâi în celebrul volum omagial *Χρονολογικα* (Roma, 1908). — În veci pomenirea lui! (I. Ceparu).

Știri mărunte

Eparhia de Nord și opera misiunilor. Pe Preasfințitul Alexandru al Maramureșului îl știm prieten al misiunilor populare. Le cunoaște bine din vremea când, ca preot al arhidiecezei blăjene, a cutreerat satele vestind cuvântul Domnului, și știe din experiență ce roade binecuvântate aduc, de regulă. Înțelegem deci grija ce o are ca acest curent harnic să ia avânt tot mai mare în Eparhia sa. Și din răspunsul ce s'a dat colectei rânduite de Preasfinția Sa în vederea sprijinirii misiunilor, apare că și clerul cu lumea credincioșilor începe să-l înțeleagă. Socotelile de curând încheiate arată anul acesta un spor de peste 8000 Lei față de anul trecut (35.395 Lei față de 27.228 Lei). După protopopiate sumele intrate se repartizează așa: Baia-Mare 8012 Lei, Seini 5024 Lei, Satu-Mare 3826 Lei, Sighet (rutean) 2498 Lei, Chioar 2236 Lei, Jibou 3162 Lei, Mănăstur 2033 Lei, Țara-Oașului 1985 Lei, Bucovina 1958 Lei, Iza 1631 Lei, Silvania 1564 Lei, Sighet (român) 1556 Lei, Vișeu 910 Lei. — Cu Dumnezeu înainte și la anul, barem pe alocuirea, sume cel puțin îndoite!

Solemnități jubilarie la Lourdes.

În Februarie c. se împlinesc 75 de ani dela prima apariție a Preacuratei în grota din masivul Massabiei. Franța catolică ține să prăznuiască acest eveniment cu mare fast. Serbările aniversare se încep cu un triduum, la 9 Febr. c. Preafer. Părinte a însărcinat pe arhiepiscopul de Besançon, Card. Binet, să-l reprezinte la solemnitățile dela Lourdes, și totodată a intimat și episcopului de acolo, păr. Gerbier, că dorește mult ca arătarea Fecioarei Nepătate să fie prăznuită în mod demn. — Alte serbări similare vor fi ținute tot acolo la 25 Martie, ziua când Prea-

curata s'a destăinuit micuței Bernadeta Soubirous, și la 16 Iulie, când s'a arătat pentru ultima dată. Serbările, cari promet a fi grandioase, se vor încheia la 11 Februarie 1934.

Locale. Măine, Dumineca Vameșului și a Fariseului, va predică în catedrală păr. *Teodor Megieșan*, prof. la Școala normală de băeți.

— Sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi, patronii școlărilor noastre, a fost prăznuită strălucit, ca totdeauna. După sf. liturghie Societatea de lectură a elevilor dela liceul de băeți a ținut în sala de gimnastică a liceului o foarte drăguță *serbare școlară* Remarcăm din programul-i bogat frumoasa conferință a elevului Gh. Lechințan din cl. VII, despre Gh. Șincai. Au plăcut mult și declamările din M. D. Rădulescu (Gh. Ignat), Sf. Ioan Gurădeaur în latinește (Șt. Popa) și grecește (I. Ofoiu), Corneille (S. Crișan) și Goethe (Șt. Ștef). Corul și orchestra liceului, dirijate de d. prof. S. Toduța, au fost și ele la înălțime. — După serbarea școlară profesorimea a luat parte la *prânzul festiv* dat anume în cinstea ei de păr. Mitropolit, care, cu acest prilej, a văzut adunată în jurul său dascălimea școlărilor de sub părințeasca sa cărmuire. Le-a și spus cuvinte dela inimă cari au pătruns adânc, pentruca să rămână de neuitat în inimile celor ce le-au auzit. — Seara co-horta cercetășească „Simion Bărnuțiu” a dat și ea un foarte isbit *festival artistico-cultural* cu un punct de cor, unu' de orchestră, o conferință amuzantă (de Dr. N. Lupu), exerciții gimnastice (sub conducerea d. prof. Rinea) și comedia într'un act: *Nevasta lui Cerceluș* de P. Locusteanu, jucată bine de liceenii noștri.

— Joi după masă societățile culturale din loc (Astra, Reun. Femeilor și Casina Română) au aranjat o admirabilă *șezătoare culturală*, cu un program întocmit cu multă pricepere și bun gust (d. Prof. P. Dan cetește o năvelă originală; dș. prof. Labo declamă; dd. Cherebețiu și Toduța susțin un punct de muzică). Scena vibrantă „Tabloul dela țară” cu concursul alor 22 profesoare, profesori și alți intelectuali, a fost deadreptul încântătoare.

Bucuria dela Medieșul Aurit. Cele mai bine de 3000 de participanți din loc și din jur, sigur, n'o să uite câte zile au, sfințele slujbe săvârșite în ziua de 29 Ian. c. în biserica noastră din Medieșul Aurit (eparhia Maramureșului). Le-a fost dat adevărat să vadă cu acest prilej ceremonia mișcătoare a botezării dș. Malvina Kéz-müves, care a ținut să treacă pe față, sărbătorește, dela legea mosaică la legea lui Hristos. Pasul acesta a costat-o enorm: a fost desmoștenită de părinți și părăsită de rudeni și de cei de un neam. Maria însă, — acesta-i este numele căpătat în botez, — a înfruntat cu inimă tare urgia ce prevedea că o să se abată asupra ei, și n'a șovăit o clipă să aleagă partea cea mai bună, ori câte suferințe ar fi legate de această alegere. Nouii săi frați întru Hristos nu s'au lăsat mai pe jos de ea în marimozitate. Bunii credincioși din Medieș, după cum ne scrie preotul botezător, păr. arhidiacon I. Tarția, i-au colectat albituri și pânzeturi, și i-au făcut danii în pământ și bani cât s'ar putea înzestra cinstiți nu una, făr' chiar și cinci fete. — Lăudat fie Domnul pentru toate!

Lumina lui Hristos trebuie să lumineze tuturor. Albilor, Galbinilor, Pieilor Roșii și Negrilor, fără deosebire de neam și de rasă. Așa crede păr. jezuit La Farge, redactorul revistei „America” din New-York, și așa face, luând asupra-și conducerea unui grup de mireni (The Laymen's Union Forum) hotărâți să facă, la rândul lor, pe apostolii, printre frații de rasă neagră. Apostolatul și-l desfășură în cadre de conferințe urmate de întrebări și răspunsuri. Prima conferință din serie va ținea-o un medic negrez, cu tema: „Controlul nașterilor”. Cele-

lalte le vor ținea, în aceeași sală a parohiei S. Marcu Evanghelistul din New York, tot mireni din elita intelectuală a rasei negre. În vederea apostoliei serioase și cu temeuri solide, toți membrii acestei asociații se adună regulat la orele de studiu și discuții, și fac anual exerciții spirituale după metoda sf. Ignățiu de Loyola.

Fondul școlii greco-catolice — Teiuș

Concurs la stipendii

Cu terminul de 15 Februarie 1933 se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii gr.-cat de băeți și stipendii din Teiuș”. Mărimea stipendiilor se va stabili în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la acestea stipendii sunt descendenții după tată din celea 26 familii grănițarești — înșirate în statutele Fondului —, cari urmează ca elevi ordinari vre-o școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comercială, profesională, normală, academie, ori universitate.

Cererile vor fi provăzute cu următoarele documente:

1. Certificat, de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legiuit, și-i de religie greco-catolică.
2. Certificat, original, ori copia legalizată de pe anul școlar 1932—33.
3. Adeverință dela școala ce frecventează în anul școlar 1932—33, arătând că e student ordinar, fără să fie repetent.
4. Schița genealogică, din care să se vadă descendența din una din cele 26 familii grănițarești.

Cererile intrate după terminul de 25 Februarie 1933 nu se vor lua în considerare. Teiuș la 1 Februarie 1933.

Petru Grula
paroh-președinte

Iacob Rațiu I. Iacob
curator

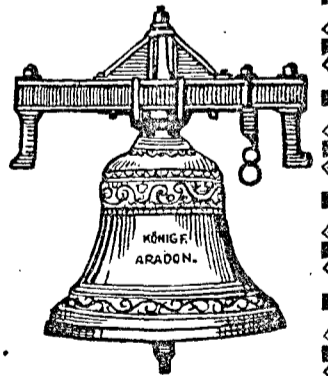
HONIG FRIDERIC

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Cumpăr depuneri

de ale

Băncii Generale de Credit

Informațiuni la Redacție

2-2 127

Cetiți și răspândiți: „UNIREA”